NORAKSTS

Lieta Nr. A 42 8471 09
Lietvedības Nr. A 8471-09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 5.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējai *N.N.*, pieteicējas pārstāvei *Ž.M.*,
atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas pilnvarotajai pārstāvei *M.Č.*,
trešās personas *O.N.* sevišķajai aizbildnei *L.G.*,
trešajai personai *N.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *N.N.* pieteikumā par Rīgas bāriņtiesas 2009.gada 5.maija lēmuma Nr.1-6/1058 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2009.gada 5.maijā Rīgas domes Rīgas bāriņtiesa (turpmāk – Bāriņtiesa), pieņēma lēmumu Nr.1-6/550 „Par *O.N.* aprūpes tiesību atņemšanu *N.N.*", ar kuru nolemts atņemtas *O.N.*, personas kods */personas kods/*, aprūpes tiesības *N.N.*, personas kods */personas kods/*.

[2] 2009.gada 1.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *N.N.* pieteikums par Rīgas bāriņtiesas 2009.gada 5.maija lēmuma Nr.1-6/1058 (turpmāk arī – Lēmums) atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Bāriņtiesa nav ņēmusi vērā apgabaltiesas 2009.gada 14.marta lēmumu piedzīt uzturlīdzekļus no bērna tēva Ls 54 apmērā. 10 gadu laikā pieteicēja nav saņēmusi no bērna tēva nekādus uzturlīdzekļus meitas uzturam. Pieteicējas tēvs *V.N.* visu laiku palīdzējis pieteicējai un viņas meitai.

[2.2] Bērna tēvam Krievijā, Maskavā ir vēl 2 bērni, kuriem viņš vispār nav maksājis uzturlīdzekļus. Viņš visu laiku pieprasa, lai pieteicēja uzraksta iesniegumu par to lai viņš nemaksātu alimentus, uzmācas pa telefonu, lai pieteicēja pārrakstītu dzīvokli meitai. Telefoniski viņš visu laiku sauc pieteicējas tēvu *V.N.* necenzētos vārdos. Viņš visu laiku melo, slēpj savus ienākumu avotus, izziņās, kas nodotas tiesai, viņa ienākumi ir zemāki par izdzīvošanas līmeni. Rodas jautājums par kādiem līdzekļiem viņš uztur savu māju un mašīnas. Tā vietā, lai palīdzētu pieteicējai un meitai, viņš nodarbojas ar vajāšanu. Meitai sākas histērija kad viņš ierodas.

Ar meitas audzināšanu viņš nekad nenodarbojas. Viņš nekad viņu nav ņēmis brīvdienās, nav gājis pastaigāties kopā ar viņu, nav vedis uz teātri, kino, uz bērnu svētkiem. Ar visu nodarbojusies pieteicēja pati.

[2.3] Pie bērna tēva nav neviena, kurš varētu pieskatīt meitu. Viņa māte, kurai ir 75 gadi, atteikusies nodarboties ar meiteni. Vasarā bērna tēvs taisās atdot meitu kaut kādiem tāliem radiem. Kur un kādos apstākļos viņa dzīvos nav zināms. Bērna tēvs visu laiku apvainojis pieteicēju, ka viņa meitu neapģērbj atbilstoši gadalaikam, bet meitenei ir ko ģērbt jebkuros apstākļos.

[2.4] Līdz meitas 6 gadu vecumam pieteicēja saņēmusi pabalstu kā vientuļā māte. Pēc tam, kad iesniegusi prasību par alimentu piedziņu, bērna tēvs sācis draudēt un uzmākties ar to, ka atņems meitu. Pieteicēja baidījusies iet uz policiju, un viņš to izmantojis un visādi mēģinājis uz pieteicēju iedarboties psiholoģiski.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Rīgas domes Rīgas bāriņtiesa tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus paskaidrojot tālāk minēto.

[3.1] Bāriņtiesa, pieņemot Lēmumu, ir vērtējusi lietas faktiskos apstākļus kopsakarā, objektīvi, pilnīgi un vispusīgi, vadoties prioritāri no bērna interesēm, un pamatojusi Lēmumu ar faktiem un no tiem izrietošiem objektīviem un racionāliem juridiskiem apsvērumiem. Lēmuma pamatā ir fakti, kas tika iegūti no sociālā dienesta un izglītības iestāžu sniegtās informācijas, kā arī no lietas dalībnieku paskaidrojumiem.

[3.2] Pieteicēja pēc būtības neapstrīd bāriņtiesas pieņemto Lēmumu, kas liecina, ka pieteicēja piekrīt iepriekš norādīto faktu un apstākļu esamībai.

Bāriņtiesas 2009.gada 5.maija sēdē pieteicēja norādījusi, ka *N.P.* sniegtā informācija ir klaji meli, taču sociālā dienesta darbinieka sniegtos paskaidrojumus nav apšaubījusi, kas liecina, ka viņa atzīst problēmu esamību viņas ģimenē, kā arī to, ka viņa pienācīgi nerūpējas par bērnu, nenodrošina meitas vecumam atbilstošu intelektuālu un fizisku attīstību.

[3.3] Bāriņtiesa uzskata, ka pieteikumam pievienotie dokumenti par uzturlīdzekļu piedziņu no *N.P.* neattiecas uz bāriņtiesas pieņemto Lēmumu par aprūpes tiesībām.

[3.4] Attiecībā uz pieteikumā izteikto lūgumu atjaunot pieteicējai meitas aprūpes tiesības un noteikt saskarsmes tiesības viņai un meitas vectēvam *V.N.*, bāriņtiesa paskaidro, ka pieteicēja neapstrīd bāriņtiesas lēmumu un to, ka meita atrodas *N.P.* aprūpē, un atzīst, ka meitai nepieciešami abi vecāki. Bāriņtiesai ir pamats secināt, ka bērna mātes lūgumi ir pretrunīgi un viņa neizprot aprūpes tiesību un saskarsmes tiesības būtību.

[3.5] Pieteicējai jau iepriekš tika atņemtas bērna aprūpes tiesības ar bāriņtiesas 2007.gada 19.marta lēmumu Nr.1-6/550, jo viņa nespēja

nodrošināt bērna vecumam atbilstošu aprūpi un nepievērsa bērna audzināšanai, veselības aprūpei un izglītības iegūšanai vajadzīgo vērību, ar savu nevērīgo attieksmi atstājot bērnu novārtā, kas liecina par bērna mātes neizpratni par vecāka pienākumiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[5] Atbildētāja pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, balstoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[6] Trešā persona *N.P.* tiesas sēdē pieteikumu neatzina, paskaidrojot, ka šobrīd meita dzīvo pie viņa un mācās Salaspils vidusskolā. Atzīmes mācībās ir labākas, veidojas attiecības ar klases biedriem.

[7] Trešās personas *O.N.* sevišķā aizbildne tiesas sēdē pieteikumu neatzina, paskaidrojot, ka iestādes pieņemtais Lēmums ir tiesisks un pamatots, jo nav atkrituši tie šķēršļi, kas bija par pamatu Lēmuma pieņemšanai. Lēmums pieņemts, jo māte nenodrošināja izglītību bērnam. Mātei ir audzināšanas prasmju un iemaņu trūkums. Māte nespēja sadarboties ar sociālo dienestu.

[8] Tiesas sēde tika nopratināts liecinieks *V.N.*

Motīvu daļa

[9] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un liecinieka liecību atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[10] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[10.1] Ar bāriņtiesas 2007.gada 19.marta lēmumu Nr.1-6/550 pieteicējai atņemtas bērna aprūpes tiesības *(lietas 57.lapa)*;

[10.2] Ar bāriņtiesas 2007.gada 11.septembra lēmumu Nr.1-6/2048 pieteicējai atjaunotas bērna aprūpes tiesības;

[10.3] Bāriņtiesā 2008.gada 22.decembrī saņemts bērna tēva iesniegums ar lūgumu atņemt bērna aprūpes tiesības pieteicējai;

[10.4] Bāriņtiesā 2009.gada 18.februārī saņemta ģimenes ārsta *A.V.* vēstule, kurā norādīts, ka bērns reģistrēts viņas praksē pirms diviem gadiem. Šajā laikā bērna māte sevi parādījusi kā neadekvātu personu, kas grib izpatikt meitai, izpilda visas viņas kaprīzes. Pieteicēja bez objektīviem iemesliem pieprasa izziņas par bērna skolas kavējumiem. Pieteicēja vaino meitas saslimšanā bērna tēvu. Ģimenes ārstei izmeklējot meitenes saslimšanas, nav bijuši objektīvi skolas kavējumi slimības dēļ. Ģimenes ārstes rīcībā ir ziņas no skolas sociālajiem darbiniekiem, ka māte viltojusi ārstes zīmes, pārlabojot datumus. Ģimenes ārste uzskata, ka mātes audzināšanas principi ir izveidojuši bērnam neadekvātu dzīves uztveri un negatīvi iespaidojuši bērna raksturu *(lietas 64.lapa)*;

[10.5] Bāriņtiesā 2009.gada 19.februārī saņemta */Vidusskola/*

vēstule, kurā norādīts, ka šajā mācību gadā no */Vidusskola/* pārnākusi mācīties *O.N.* Skolas maiņa pamatota ar to, ka meitene uzsākusi mācības */Mūzikas skola/*, kas atrodas netālu no vidusskolas. Klases kolektīvā *O.N.* iejutusies labi, jo saskarē ar bērniem ir draudzīga un komunikabla. Mācību viela nav apgūta pilnībā kavējumu dēļ. Tālais ceļš no Purvciema caur centru līdz vidusskolai Latgales priekšpilsētā sagādājis grūtības un meitene sistemātiski kavējusi pirmās un pat otrās mācību stundas. Māte pati vadājusi meitu uz skolu un pēc stundām uz mūzikas skolu. Meita bijusi apģērbta atbilstoši gadalaikam. Māte apmaksājusi skolā gan brokastis, gan pusdienas. Tēvs skolā bijis ieradies vienu reizi, kad ticies ar skolas direktori, klases audzinātāju un sociālo pedagogu un iepazīstinājis ar situāciju ģimenē. Skola par situāciju ģimenē ziņojusi sociālajam dienestam. Lai meitai nebūtu jāceļas katru rītu plkst. 6:00 un nerastos problēmas mācībās, mātei piedāvāts atrast iespēju turpināt meitas izglītību kādā no tuvākajām mikrorajona skolām. 2009.gada 14.janvārī *O.N.* izstājusies no skolas un pašreiz turpina iegūt izglītību */Vidusskola/ (lietas 65.lapa)*;

[10.6] Bāriņtiesā 2009.gada 13.martā saņemta */Vidusskola/* vēstule, kurā informēts, ka *O.N. /Vidusskola/* mācījusies no 2008.gada marta līdz 2009.gada septembrim. Skolu apmeklējusi neregulāri, kopumā bijušas 94 neattaisnoti kavētas stundas, kā arī regulāri pirmās stundas kavējumi. Bērna māte rakstījusi attaisnojušas zīmītes. Kopumā minēto mātes zīmīšu un ārsta zīmju attaisnotie kavējumi bijuš 84 stundas otrajā semestrī. *O.N.* sekmes kopumā vērtējamas kā apmierinošas, bieži vien nav tikuši izpildīti mājas darbi vai tie izpildīti paviršī. Bieži meitenei nav bijis līdzi nepieciešamo mācību piederumu. *O.N.* bieži kavējusi stundu sākumu vai ieradusies uz otro stundu. Sākumā māte regulāri ieradusies skolā un kontaktējusies ar klases audzinātāju, taču, kad klases audzinātāja viņai pieprasījusi pildīt skolas iekšējās kārtības noteikumus, viņa no sadarbības ar audzinātāju sākusi izvairīties. Kopumā ģimenē uzvedības un rīcības noteikumus diktējusi meita, savukārt māte meitenei izdabājusi. Bieži meitene bijusi neakurāti apģērbta. Pieteicēja vienmēr apmeklējusi vecāku sapulces, uzklausījusi skolotāju ieteikumus. Meitas apģērbs ne vienmēr atbildis gadalaikam un skolas prasībām, kā arī reizēm meitene bijusi nesakopta un nevīžīga. Meitene tikusi atbilstoši savam vecumam barota, bet bijuši gadījumi, kad viņa bijusi neēdusi vai māte iedevusi bērnam līdzi uz skolu 1kg cīsiņu vai desmit vārītas olas. Bērna sekmes vienmēr bijušas zemākas par spējām, jo pietrūkusi vecāku kontrole un palīdzība. Pēc skolotāju lūguma skolā ieradies bērna tēvs, kurš izteicis vēlmi uzņemties rūpes par meitu, bet bērna māte to nav pieļāvusi. Bērna tēvs informējis, ka viņa dotā nauda meitas uzturam tiekot izlietota nemērķtiecīgi, t.i., iegādājoties saldumus un lelles *(lietas 67.lapa)*;

[10.7] Bāriņtiesā 2009.gada 13.martā saņemta */Vidusskola/* vēstule, kurā informēts, ka *O.N.* 2009.gada 14.janvārī uzsākusi mācības */Vidusskola/* 3.klasē. Meitene skolu apmeklējusi regulāri un ir labi iejuties

klases kolektīvā. Bērna māte regulāri ierodas skolā, konsultējas ar klases audzinātāju, uzklausa ieteikumus. Bērna tēvs divas reizes apmeklējis skolu, kad aktīvi iztaujājis klases audzinātāju par meitas sekmēm skolā. Meitene, kad ieraudzījusi tēvu ienākam klasē, sākusi skaļi kliegt un bijusi grūti nomierināma. Skolā *O.N.* apmeklē psihologa konsultācijas. Bērna māte divas reizes apmeklējusi psihologu sakarā ar to, ka meita kategoriski atteikusies apmeklēt */Vidusskola/*. Psihologa ieteikums šajā sakarā mātei bijis mainīt attieksmi pret bērnu. Bērna māte un vectēvs regulāri apmaksā meitenei brokastis un pusdienas un meitenes apģērbs vienmēr ir atbilstošs gadalaikam un skolas prasībām *(lietas 70.lapa)*;

[10.8] Bāriņtiesā 2009.gada 16.martā saņemta Sociālā dienesta vēstule, kurā informēts, ka Pieteicējas ģimene Sociālā dienesta redzeslokā ir no 2005.gada. Ģimene ir arī ilgstoši Sociālās palīdzības nodaļas klienti, saņem pabalstu komunālo maksājumu nodrošināšanai un pabalstu garantēto minimālo ienākumu nodrošināšanai. Ģimenei izsniegta trūcīgas ģimenes izziņa. Ģimene dzīvo labiekārtotā vienistabas dzīvoklī */adrese/*, Rīgā. Sadzīves apstākļi dzīvesvietā ir trūcīgi, bet ir viss nepieciešamais, lai meitene varētu veikt skolā uzdoto un atpūsties. Pieteicēja algotu darbu nestrādā. No 2009.gada janvāra meita mācās */Vidusskola/* 3.klasē. Līdz šim brīdim */Vidusskola/* ir piektā mācību iestāde, kuru meitene apmeklē. Sociālās intervences laikā sociālā darbiniece novērojusi, ka pieteicējai nepietiek zināšanu un prasmju bērna audzināšanā, kas traucē efektīvi pildīt vecāku lomu, un ir nepiemērotas prasības attiecībā uz bērnu, jo pret meitu neievēro konsekvenci un nenosaka robežas. Māte nespēj meitu disciplinēt, viņai nav pietiekošas izpratnes par mātes lomu. Nereti novērots, ka mātes un meitas lomas ir mainītas. Meita izmanto vecāku nesaskaņas, komunicējot ar māti ir rupja, agresīva un manipulatīva. Sociālā darbiniece, sazinoties ar */Vidusskola/* sociālo darbinieci un meitenes vijolspēles skolotāju, noskaidrojusi, ka šādas attiecības novērojamas arī izglītības iestādēs, kas būtiski traucē meitenes sistemātisku, kvalitatīvu izglītības ieguvi un intelektuālo attīstību. Veicot sociālo darbu un konsultācijās, sociālā darbiniece novērojusi, ka pieteicēja pastiprināti un pārspīlēti diagnosticē sev un meitai dažādas saslimšanas, kuras bieži ir par pamatu skolas kavējumiem un tam, lai nestrādātu algotu darbu. Sociālā darbiniece telefona sarunā ar pieteicējas ģimenes ārsti *I.G.* noskaidrojusi, ka bērna māte ir nedisciplinēta, nepilda ārsta norādījumus, kā arī viņai ir tieksme pārspīlēt jebkuru saslimšanu. Lai veicinātu pieteicējas ģimenes sociālo problēmu risināšanu, no 2008.gada septembra ar bērna māti noslēgti divi sadarbības līgumi, kuros klientei veicamie uzdevumi ir: aktīvi meklēt darbu un stāties oficiālās darba attiecībās, nodrošināt meitai regulārus skolas apmeklējumus, pieteicējai ar meitu apmeklēt SOS bērnu ciemata asociācijas psiholoģes *I.B.* konsultācijas, pēc ģimenes ārsta rīkojuma nodrošināt meitai neirologa konsultāciju, ierasties uz konsultāciju pie sociālās darbinieces darbā ar ilgstošiem bezdarbniekiem, sadarboties ar

Sociālo dienestu un regulāri ierasties uz nozīmētajām konsultācijām. No minētajiem uzdevumiem pieteicēja ir veikusi tikai vienu - nodrošinājusi meitas regulāru skolas apmeklējumu no 2009.gada janvāra. Sarunā ar sociālo darbinieci bērna māte atzinusi, ka līdz šim darbu nav meklējusi. Pārrunājot pieteicējas dienas gaitas un režīmu, viņa atteikusies sniegt informāciju, ko viņa dara dienas laikā. Pieteicēja nav varējusi sniegt atbildi un paskaidrot sociālajai darbiniecei, kādēļ nav apmeklējusi Sociālā dienesta piedāvātās psiholoģes *I.B.* un citu speciālistu konsultācijas. Pieteicējas sadarbība ar Sociālo dienestu notiek pasīvi, jo viņa uz konsultācijām ierodas pēc vairākkārtējiem atgādinājumiem vai arī situācijās, kad tas saistīts ar viņas materiālo situāciju. Pieteicējas sniegtā informācija sociālajam darbiniekam nereti ir maldinoša un pretrunā ar Sociālajā dienestā un citās institūcijās esošo *(lietas 68.lapa)*;

[10.9] Bāriņtiesā 2009.gada 16.martā saņemts ģimenes ārstes *I.G.* sniegtais pieteicējas psihoemocionālais raksturojums, kurā norādīts, ka viņa ir nedisciplinēta, grūti kontaktēties, jo viņa ne vienmēr saprot norādījumus. Pieteicēja nekad neierodas pie ģimenes ārsta norādītajā laikā, neizrāda vai pārmērīgi izrāda interesi par savu slimību ārstēšanu, nav agresīva, bet viņas rīcība ne vienmēr ir adekvāta *(lietas 71.lapa)*;

[10.10] Bāriņtiesas sēdē 2009.gada 17.martā Sociālā dienesta sociālā darbiniece *D.S.* iesniegusi Rīgas pašvaldības policijas Bērnu likumpārkāpumu profilakses nodaļas vēstuli, ar kuru nosūtīts Sociālajam dienestam informācijai un izvērtēšanai profilakses nodaļā apkopotais materiāls par nepilngadīgās *O.N.* sadzīves apstākļiem dzīvesvietā */adrese/*, Rīgā. Vēstulei pievienots profilakses nodaļas inspektora 2009.gada 3.marta ziņojums, kurā informēts, ka saņemts pieteicējas kaimiņa iesniegums par to, ka viņa neievēro iekšējās kārtības noteikumus, runā necenzētiem vārdiem, meitene klauvē pie kaimiņu durvīm un tad bēg prom. Profilakses nodaļas darbinieki, veicot pārrunas ar pieteicējas kaimiņiem, noskaidrojuši, ka dzīvoklī */adrese/*, Rīgā, bieži ir strīdi, pieteicēja kliedz uz meitu, bet meita kliedz uz māti. Pieteicēja komunikācijā ar meitu bieži lietojot necenzētus vārdus, naktī ar automātisko veļas mašīnu mazgājot veļu, ar kaut kādu priekšmetu sitot pa grīdu. Savā starpā māte ar meitu runājot kā divas nepilngadīgas draudzenes nevis kā meita ar māti. Profilakses nodaļas darbinieki veikuši pārrunas ar pieteicēju, kuru gaitā viņai izskaidroti bērnu aprūpes pienākumi, kā arī atbildība par to neievērošanu *(lietas 66.lapa)*;

[10.11] Bāriņtiesā 2009.gada 3.aprīlī saņemta */Ģimnāzija/* vēstule, kurā informēts, ka *O.N.* mācījusies ģimnāzijā no 2006.gada 1.septembra līdz 2008.gada 8.augustam. Meitene apmeklējusi ģimnāziju un pagarināto grupu regulāri, ja bijusi ģimnāzijā. Meitene bijusi spējīga skolniece, bet viņai trūcis centības un sistemātiskuma mācībās, kas nav bijis ieaudzināts ģimenē. Meitenes zināšanas un darbs burtnīcās parādījis, ka bērnam mājās palīdzība netiek sniegta, tāpēc meitene reti bijusi sekmīga mācībās. Bērna māte katru dienu no rīta atvedusi bērnu uz skolu, bet bieži meitene

nokavējusi stundas sākumu. No pagarinātās grupas meitene pati gājusi uz mājām, jo māte vakaros strādājusi. Bērna māte mainījusi darba vietas un bieži bijusi bez darba. Pieteicēja interesējusies par meitas sekmēm ģimnāzijā, bet viņa nav pielikusi pūles, lai palīdzētu likvidēt meitas nesekmību, atrunādamās ar laika trūkumu. Meitenei bijis daudz kavējumu slimības dēļ un arī neattaisnotu kavējumu. Pieteicēja nav apmeklējusi vecāku sapulces un atvērto durvju dienas, bet dažas reizes ieradusies ģimnāzijā stundu laikā pie skolotājiem un sociālā pedagoga ar dažādām pretenzijām. Bērna tēvs dažas reizes bijis ieradies ģimnāzijā pie klases audzinātājas un sociālā pedagoga, lai uzzinātu kā klājas meitai un vai viņa apmeklē ģimnāziju *(lietas 73.lapa)*;

[10.12] Bāriņtiesa 2009.gada 5.maijā pieņēmusi lēmumu Nr.1-6/1058, ar kuru pieteicējai atņemtas bērna aprūpes tiesības *(lietas 8.-12.lapa)*.

[11] Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantas stāvokli uzturēt bērnu, un šis pienākums gulstas uz vecākiem līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

[12] Tiesas ieskatā ar lietas materiāliem pierādīts, ka pieteicēja nespēj nodrošināt bērnam pilnvērtīgu, atbilstošu meitas vecumam aprūpi, audzināšanu un izglītību. Bērna māte nespēj nodrošināt bērna interešu un tiesību ievērošanu saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, kas paredz, ka bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Strādājot ar *N.N.* un nepilngadīgās *O.N.* ģimeni, izvērtējot mātes un meitas attiecības, noskaidrojot sociālā dienesta un izglītības iestāžu viedokļus, iestāde ir konstatējusi, ka māte neizprot bērna vajadzības, audzināšanas un aprūpes jautājumus, viņa nespēj nodrošināt meitas uzraudzību, bērnam atbilstošu aprūpi un audzināšanu, māte nepievērš meitas izglītības iegūšanai un veselības aprūpei vajadzīgo vērību, viņa neprot savaldīt un disciplinēt bērnu, atbalsta meitas jebkādu rīcību, tādējādi apdraudot meitas psihoemocionālo un fizisko stāvokli, kā arī intelektuālo attīstību. Bērna māte nenodrošina meitai Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā bērnam paredzētās tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgo sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību un 11.panta otrajā daļā bērnam paredzētās tiesības uz bezmaksas pirmsskolas sagatavošanu, pamata un vidējo izglītību, kā arī arodizglītību. Atzīstams, ka pieteicēja nav spējīga nodrošināt meitai pilnvērtīgu pamatizglītības ieguvi, jo bērnam regulāri tiek mainītas izglītības iestādes, kas būtiski traucē meitenes sistemātisku, kvalitatīvu izglītības ieguvi un intelektuālu attīstību.

[13] No lietas materiāliem redzams, sprieduma [10.8] punkts, ka Rīgas Vidzemes priekšpilsētas Sociālais dienests ar pieteicēju 2008.gada septembrī bija noslēdzis divus sadarbības līgumus, lai veicinātu ģimenes sociālo problēmu risināšanu, nosakot pieteicējai konkrētos veicamos uzdevumus: aktīvi meklēt darbu un stāties oficiālās darba attiecībās, nodrošināt meitai regulārus skolas apmeklējumus, pieteicējai ar meitu apmeklēt SOS bērnu ciemata asociācijas psiholoģes *I.B.* konsultācijas, pēc ģimenes ārsta rīkojuma nodrošināt meitai neirologa konsultāciju, ierasties uz konsultāciju pie sociālās darbinieces darbā ar ilgstošiem bezdarbniekiem, sadarboties ar Sociālo dienestu un regulāri ierasties uz nozīmētajām konsultācijām. No minētajiem uzdevumiem pieteicēja ir veikusi tikai vienu – nodrošinājusi meitas regulāru skolas apmeklējumu no 2009.gada janvāra.

Parakstot minētos līgumus, pieteicēja apliecināja, ka viņas ģimenē pastāv problēmas, kas saistītas ar bērna aprūpi un izglītošanu. Atzīstams,ka pieteicēja nav izrādījusi pietiekamu iniciatīvu, lai izprastu situāciju un panāktu savai meitai un vienlaikus arī sev, labvēlīgu lietas risinājumu, kas būtu pamats aprūpes tiesību atjaunošanai.

[14] Tiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā pēc būtības neapstrīd bāriņtiesas pieņemto Lēmumu, kas liecina, ka pieteicēja piekrīt iepriekš norādīto faktu un apstākļu esamībai, *N.N.* pieteikumā izklāsta tiesvedības procesu ar *N.P.* par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt pati pieteicēja algotu darbu nemeklē, pārtiek no sociālā dienesta un *V.N.* sniegtā materiāla atbalsta, vainojot *N.P.* uzturlīdzekļu nemaksāšanā, māte attaisno savu bezdarbību. Minēto apliecina pieteicējas sniegtie pretrunīgi paskaidrojumi par algotā darba meklēšanu un meitas uzturēšanu bāriņtiesas 2009.gada 5.maija sēdē, ko pierāda bāriņtiesas 2009.gada 5.maija sēdēs protokolā minētā informācija.

Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar lietas dalībnieku sniegtajiem paskaidrojumiem, secināms, ka pieteicējas darbības ir pretrunīgas un viņa neizprot aprūpes tiesību un saskarsmes tiesību būtību.

[15] Saskaņā ar Civillikuma 203.panta pirmās daļas 3.punktu, bērna aprūpes tiesības vecākam tiek atņemtas, ja vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību. Savukārt Bāriņtiesu likuma 22.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka bāriņtiesa lemj par bērna aprūpes tiesību atņemšanu vecākam, ja vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību.

Tiesas ieskatā pieteicēja nav nodrošinājusi meitas vecumam atbilstošu aprūpi un uzraudzību, viņai nav pietiekamu zināšanu meitas aprūpē un audzināšanā, neregulāri sadarbojusies ar sociālo dienestu, lai risinātu sociālās problēmas ģimenē.

[16] Saskaņā ar Administratīva procesa likuma 7.pantu iestādes un tiesas rīcībai jāatbilst tiesību normām. Iestāde un tiesa darbojas

normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.

Ņemot vērā iepriekš spriedumā konstatēto, tiesa neatrod pamatu Lēmuma atzīšanai par prettiesisku. Atbildētāja Lēmumā ir vērtējusi tā rīcībā esošos pierādījumus un pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts ir izdots pamatoti. Līdz ar to tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks administratīvais akts, savukārt pieteicējas pieteikums nav pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *N.N.* pieteikumu par Rīgas domes Rīgas bāriņtiesas 2009.gada 5.maija lēmuma Nr.1-6/1058 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2009.gada 5.novembrī.